

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 106/26

2026 m. liepos 16 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-196/24 | (*Aucrinde*)¹

Valstybės narės teismas negali atsisakyti vykdyti kitos valstybės narės teismo pateikto prašymo surinkti įrodymus, kuriuo siekiama ekshumuoti tariamo tėvo palaikus siekiant nustatyti kilmę, vien dėl to, kad tai draudžia jo nacionalinė materialinė teisė

Nagrinėdamas Italijoje iškeltą bylą dėl kilmės nustatymo, Italijos teismas paprašė Prancūzijos teismo ekshumuoti pareiškėjo tariamo tėvo palaikus, siekiant atlikti genetinę ekspertizę *post mortem*. Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal Sąjungos reglamentą dėl tarpvalstybinio įrodymų rinkimo² Prancūzijos teismui neleidžiama atsisakyti vykdyti šį prašymą remiantis tuo, kad pagal jo nacionalinę materialinę teisę draudžiama civilinėje byloje atlikti genetinį tapatybės nustatymą *post mortem*, išskyrus atvejus, kai atitinkamas asmuo dar būdamas gyvas tam davė aiškų sutikimą. Šiame reglamente numatyti atsisakymo vykdyti prašymą pagrindai yra išsamūs. Kadangi jie neapima tokio pobūdžio nacionalinės materialinės teisės normos, šioje byloje negalima remtis Prancūzijos teisėje numatytu draudimu, siekiant prieštarauti prašymo surinkti įrodymus vykdymui.

Asmuo kreipėsi į Italijos teismą su prašymu pripažinti jo kilmės ryšį su tariamu tėvu, kurio palaikai palaidoti Prancūzijoje. Siekdamas atlikti genetinę ekspertizę *post mortem* Italijos teismas, remdamasis reglamentu dėl tarpvalstybinio įrodymų rinkimo, paprašė kompetentingo Prancūzijos teismo ekshumuoti tariamo tėvo palaikus ir paimti DNR mėginį.

Vis dėlto pagal Prancūzijos teisę draudžiamas toks genetinis tapatybės nustatymas *post mortem* siekiant nustatyti kilmę, išskyrus atvejus, kai atitinkamas asmuo dar būdamas gyvas tam davė aiškų sutikimą. Prancūzijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą, siekdamas išsiaiškinti, ar ši nacionalinės materialinės teisės norma gali pateisinti atsisakymą vykdyti prašomą įrodymų rinkimo priemonę.

Teisingumo Teismas atsakė, kad pagal reglamentą dėl tarpvalstybinio įrodymų rinkimo prašomajam teismui neleidžiama atsisakyti vykdyti prašymą surinkti įrodymus, kuriuo siekiama gauti įrodymą – genetinį mėginį, paimtą ekshumavus tariamo tėvo ar motinos palaikus, motyvuojant tuo, kad pagal nacionalinės materialinės teisės normą tokius įrodymus rinkti draudžiama.

Šis reglamentas griežtai apsiriboja procesiniais įrodymų rinkimo tarpvalstybinio pobūdžio teismo procesuose aspektais. Sprendimą dėl įrodymų rinkimo priemonės priima teismas, nagrinėjantis civilinę ar komercinę bylą, o prašomasis teismas yra atsakingas už jo vykdymą pagal savo valstybės narės procesines taisykles.

Be to, pagrindai, dėl kurių gali būti atsisakyta vykdyti prašymą surinkti įrodymus, išsamiai išvardyti reglamente ir turi būti aiškinami siaurai. **Todėl prašomasis teismas negali remtis savo nacionalinės materialinės teisės norma** (įskaitant normą, kylančią iš pagrindinių jo teisinės sistemos principų), siekdamas atsisakyti vykdyti prašymą surinkti įrodymus.

Galiausiai tik prašantysis teismas privalo patikrinti, ar įrodymų rinkimo priemonė, kurią jis taiko jo nagrinėjamoje byloje, atitinka Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) garantuojamas pagrindines teises.

Nagrinėjamu atveju, kiek tai susiję su Prancūzijos teismo abejonėmis dėl Chartijos 1 straipsnyje įtvirtintos teisės į žmogaus orumą paisymo, bylos medžiagoje nėra jokių duomenų, leidžiančių daryti išvadą, kad derindamas konkuruojančius

interesus šioje byloje Italijos teismas nebūtų tinkamai atsižvelgęs į šią teisę. Be to, šiuo atveju negalima nustatyti jokios sisteminės pagrindinių teisių pažeidimo rizikos Italijos teismuose. Todėl nepagrįsta, kad Prancūzijos teismas galėtų tikrinti, ar Italijos teismas iš tikrųjų paisė Chartijoje garantuojamų pagrindinių teisių, siekdamas nukrypti nuo tarpusavio pasitikėjimo principo ir šiuo pagrindu atsisakyti vykdyti prašomą įrodymų rinkimo priemonę.

PRIMINIMAS. Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu, šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka](#), jeigu rengiama, nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo Stefaan van der Jeught, ☎ (+352) 4303 2170

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“, ☎ (+32) 2 2964106

Likite su mumis!

¹ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

² 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2020/1783](#) dėl valstybių narių teismų bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose (įrodymų rinkimas).